

Jednání ve shodě

Jednání ve vzájemném srozumění v podobě vědomé koordinace výkonu hlasovacích práv může indikovat i setrvalé souhlasné hlasování akcionářů. Přesto jej obvykle nebude možné považovat za dostatečné kritérium, na jehož základě bude moci soud bez dalšího (vždy) uzavřít, že osoby souhlasně hlasující jednaly ve shodě. Obdobně není možné jen na základě rozdílného hlasování akcionářů tvrdit, že ve shodě nejednali.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 29 Cdo 3577/2012, ze dne 30.10.2014)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci navrhovatele Ing. J. K., CSc., zastoupeného Mgr. R.B., advokátem, se sídlem v P., za účasti S.u., právního nástupce, a. s., se sídlem v S., zastoupené Mgr. R.P., advokátem se sídlem v P., o jmenování znalce pro přezkum zprávy o vztazích mezi propojenými osobami, vedené u Krajského soudu v Plzni pod sp. zn. 46 Nc 176/2007, o dovolání proti usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 29. února 2012, č. j. 14 Cm 458/2010-322, tak, že usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 29. února 2012, č. j. 14 Cmo 458/2010-322, a usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 25. února 2010, č. j. 46 Nc 176/2007-244, se ruší a věc se vrací soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

Ve výroku označeným usnesením Vrchní soud v Praze k odvolání navrhovatele potvrdil usnesení ze dne 25. února 2010, č. j. 46 Nc 176/2007-244, kterým Krajský soud v Plzni zamítl návrh na jmenování znalce pro přezkum zprávy o vztazích mezi ovládající osobou a S.u., právním nástupcem, a. s. (dále též jen „společnost“), resp. o vztazích mezi společnostmi a ostatními osobami ovládanými stejnou ovládající osobou, za rok 2006 (dále jen „zpráva o vztazích“).

Soud prvního stupně vyšel z toho, že:

- 1) Společnost vydala 20 kusů kmenových akcií na jméno o jmenovité hodnotě 100.000,- Kč a její základní kapitál tak činí 2.000.000,- Kč.
- 2) Ing. F. Š. byl v daném období akcionářem společnosti s 8 kmenovými akciemi o jmenovité hodnotě 100.000,- Kč a současně též předsedou představenstva společnosti.
- 3) Ing. J. R., MBA, byl v daném období akcionářem společnosti s 6 kmenovými akciemi o jmenovité hodnotě 100.000,- Kč a současně též místopředsedou představenstva společnosti.
- 4) Společnost neměla uzavřenu žádnou ovládací smlouvu.
- 5) Zpráva o vztazích, zpracovaná představenstvem společnosti, identifikuje jako jedinou ovládající osobu společnosti Ing. F. Š.
- 6) Akcionáři Ing. F. Š. a Ing. J. R., MBA, hlasovali ve věcech odvolání a volby členů představenstva a dozorcí rady na valných hromadách konaných ve dnech 30. března 2006, 7. června 2006 a 6. června 2007 shodně. Na valné hromadě konané dne 20. března 2007 hlasovali tito akcionáři o návrzích navrhovatele buď shodně, nebo tak, že jeden z nich hlasoval proti návrhům a druhý z nich se hlasování zdržel.

Podle navrhovatele závažný důvod pro znalecký přezkum zprávy o vztazích tkví v tom, že v ní není uveden Ing. J. R., MBA, který byl dle mínění navrhovatele - vedle Ing. F. Š. - druhou ovládající osobou společnosti; z tohoto důvodu je tedy zpráva o vztazích neúplná a nesplňuje zákonné

náležitosti. Že Ing. F. Š. a Ing. J. R., MBA, byli osobami jednajícími ve shodě, dle navrhovatele vyplývá jednak z jejich „manažerského vztahu“, tedy jejich funkcí předsedy a místopředsedy představenstva společnosti, a jednak ze souhlasného hlasování těchto akcionářů o všech podstatných otázkách společnosti.

K tomu soud prvního stupně uvedl, že neshledal závažné důvody pro jmenování znalce pro přezkoumání zprávy o vztazích, neboť Ing. F. Š. a Ing. J. R., MBA, hlasovali v některých situacích rozdílně a navíc v případě, kdy se jedná o společnost „vykazující tři akcionáře s podílem akcií 4 - 3 - 3 pak nelze prokazovat za důkaz o jednání ve shodě, že v některých případech titíž akcionáři hlasovali společně“.

Odvolací soud se plně ztotožnil se skutkovými zjištěními soudu prvního stupně, přitakal též jeho právnímu posouzení věci a dále dovodil, že oba výše jmenovaní akcionáři jen proto, že vykonávají funkci člena představenstva společnosti, nejsou osobami jednajícími ve shodě a nejsou jimi ani proto, že v některých případech hlasovali jako akcionáři společnosti stejně, „neboť v jiných případech hlasovali rozdílně.“

Proti usnesení odvolacího soudu podal navrhovatel dovolání, jehož přípustnost opírá o ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) zákona č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“), namítaje, že rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci [uplatňuje dovolací důvod podle ustanovení § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř.]. Dovolatel proto navrhuje, aby dovolací soud usnesení odvolacího soudu, jakož i rozhodnutí soudu prvního stupně zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Dovolatel v rovině právní soudům nižších stupňů vytýká, že neposuzovaly existenci závažných důvodů pro přezkoumání zprávy o vztazích, resp. že kladly k jeho tíži, že neprokázal existenci konkrétních vad zprávy o vztazích, což však není předmětem řízení o jmenování znalce.

Dále poukazuje na nesprávné právní posouzení věci co do výkladu § 66b odst. 2 písm. a) zákona č. [513/1991](#) Sb., obchodního zákoníku (dále jen „obch. zák.“), když má za to, že osobami jednajícími ve shodě ve smyslu domněnky založené tímto ustanovením jsou ve vztahu k právnické osobě též členové jejího statutárního orgánu.

A konečně dovolatel uvádí, že jednání ve shodě lze dle jeho názoru dovodit již jen z toho, že akcionáři hlasují ve všech zásadních záležitostech shodně, přitom podotýká, že rozdílnost hlasování je v daném případě pouze zdánlivá, neboť zdržet se hlasování má za daných okolností stejný důsledek jako hlasovat proti návrhu.

Vady řízení spatřuje dovolatel v tom, že odvolací soud neprovedl i jiné (blíže nespecifikované) důkazy potřebné ke zjištění skutkového stavu, než byly účastníky navrhovány, a že odůvodnění usnesení odvolacího soudu je nedostatečné, protože je jeho rozhodnutí nepřezkoumatelné. Dále namítá, že odvolací soud se nikterak nevypořádal s tvrzením navrhovatele, podle něhož je Ing. F. Š. ovládající osobou řady dalších společností, kteréžto údaje ve zprávě o vztazích rovněž absentují; odvolací soud tak neúplně a tudíž nesprávně zjistil skutkový stav věci.

Sokolovská uhelná, právní nástupce, a. s., se ve vyjádření k dovolání ztotožnila se závěry odvolacího soudu, včetně závěrů o tom, že oba výše jmenovaní akcionáři nejsou jen z titulu výkonu funkcí členů představenstva společnosti osobami jednajícími ve shodě a nejsou jimi ani z důvodu, že jako akcionáři společnosti hlasovali v některých případech stejně.

Dovolání je přípustné podle § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. pro řešení otázky výkladu § 66b odst. 1 obch. zák.

S ohledem na skutečnost, že je navrhováno jmenování znalce k přezkoumání zprávy o vztazích za rok 2006, je pro další úvahy Nejvyššího soudu rozhodné znění obchodního zákoníku účinné v roce 2006, tedy naposledy ve znění zákona č. [308/2006 Sb.](#)

Otázku, zda pro jmenování znalce ve smyslu § 182 odst. 3 obch. zák. postačuje prokázat existenci důvodných pochybností o správnosti či pravdivosti zprávy o vztazích, či zda musí být prokázány konkrétní vady zprávy o vztazích, posoudil již soud prvního stupně (s jehož právním posouzením se odvolací soud ztotožnil) v souladu s judikaturou Nejvyššího soudu. Ve shodě se závěry usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. září 2009, sp. zn. 29 Cdo 3887/2008, uveřejněného v časopise Soudní judikatura číslo 8, ročník 2010, pod číslem 113 (které je veřejnosti dále dostupné – stejně jako ostatní rozhodnutí Nejvyššího soudu vydaná po 1. lednu 2001 – na webových stránkách Nejvyššího soudu), soudy obou stupňů vyšly z toho, že pro jmenování znalce ve smyslu § 182 odst. 3 obch. zák. postačuje již existence vážných a opodstatněných pochybností o správnosti stěžejních údajů obsažených ve zprávě o vztazích. Nejvyšší soud tedy v tomto směru nezjistil žádné pochybení.

Správný je též názor odvolacího soudu, podle něhož vyvratitelnou domněnku obsaženou v § 66b odst. 2 písm. a) obch. zák. nelze vztáhnout na jednání členů statutárního orgánu ve vztahu ke „své vlastní“ společnosti (rozuměj: společnosti, členy jejíhož orgánu jsou). Právnícká osoba, jíž svědčí vyvratitelná domněnka jednání ve shodě podle citovaného ustanovení, nemůže být současně cílovou společností, vůči níž má jednání ve shodě směřovat (k tomu viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. září 2014, sp. zn. 29 Cdo 2751/2012).

Dovolání je přesto důvodné.

Podle § 66b odst. 1 obch. zák. je jednáním ve shodě jednání dvou nebo více osob uskutečněné ve vzájemném srozumění s cílem nabytí nebo postoupit nebo vykonávat hlasovací práva v určité osobě nebo disponovat jimi za účelem prosazování společného vlivu na řízení nebo provozování podniku této osoby anebo volby statutárního orgánu nebo většiny jeho členů anebo většiny členů dozorčího orgánu této osoby nebo jiného ovlivnění chování určité osoby.

Aby bylo možno určité osoby považovat za jednající ve shodě ve smyslu §66b odst. 1 obch. zák., musí tyto osoby jednat ve vzájemném (vědomém) srozumění, které musí směřovat k nabytí, postoupení, výkonu či jiné dispozici s hlasovacími právy v určité osobě a k tomuto cíli musí být směřováno proto, aby osoby takto jednající ovlivnily chování této osoby. Teprve tehdy, jsou-li splněna všechna uvedená kritéria, lze dotčené osoby považovat za jednající ve shodě (rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. ledna 2011, sp. zn. 29 Cdo 3619/2009, uveřejněný pod číslem 106/2011 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek).

Jednáním ve shodě není jednorázové uplatnění vlivu ve společnosti (např. shodné hlasování na jedné valné hromadě). Pojmovým znakem jednání ve shodě je jeho relativní dlouhodobost a soustavnost.

Mezi osobami jednajícími ve shodě pak musí existovat vzájemné srozumění, jež však nemusí být vyjádřeno v písemné ani ústní formě, a zobrazí se pouze ve faktickém souladném chování těchto osob. Zpravidla bude v tomto směru uzavřena alespoň ústní dohoda; na její existenci lze usuzovat především z jednotlivých kroků, kterými osoby jednající ve shodě budou směřovat k naplnění obsahu takové dohody a které nelze vysvětlit jinými příčinami, než právě jejich vzájemným srozuměním (srov. Pelikánová I., Komentář k obchodnímu zákoníku. 2 díl, 3. vydání, Praha: Aspi Publishing, 2004, str. 213).

Jednání ve vzájemném srozumění v podobě vědomé koordinace výkonu hlasovacích práv může indikovat i setrvalé souhlasné hlasování akcionářů. Přesto jej obvykle nebude možné považovat za dostatečné kritérium, na jehož základě bude moci soud bez dalšího (vždy) uzavřít, že osoby

souhlasně hlasující jednaly ve shodě. Obdobně není možné jen na základě rozdílného hlasování akcionářů tvrdit, že ve shodě nejednali.

V poměrech projednávané věci však odvolací soud nesprávně posoudil, zda Ing. F. Š. a Ing. J. R., MBA, hlasovali shodně. Zda hlasování v kontextu přezkumu otázky jednání ve shodě bylo, či nebylo souhlasné, totiž nelze posuzovat pouze formálně, jak to učinil odvolací soud. Nezbytné je vyjít z funkčního pojetí hlasování coby projevu vůle akcionáře, tedy z toho, zda výkon hlasovacích práv směřoval k dosažení výsledku, k němuž v důsledku jednání ve shodě dojít mělo. Pokud se tedy jeden z akcionářů zdrží hlasování, když druhý z nich hlasuje proti návrhu, není možné automaticky konstatovat, že akcionáři hlasovali rozdílně, neboť vůle obou z nich mohou směřovat k totožnému cíli (nepřijetí návrhu).

Odvolací soud rovněž nepostupoval správně, když bez dalšího uzavřel, že „v řízení nebylo prokázáno tvrzení navrhovatele, že F. Š. ovládá dalších dvanáct společností“ (k jehož prokázání navrhovatel označil důkazy), aniž by při dokazování postupoval podle pravidla obsaženého v ustanovení § 120 odst. 2 o. s. ř. in fine (ve znění účinném do 31. prosince 2013), jímž se řízení v projednávané věci, které je tzv. řízením nesporným, řídí.

Jelikož právní posouzení věci co do řešení otázky výkladu § 66b odst. 1 obch. zák., na které napadené rozhodnutí spočívá, není správné a řízení trpí i výše zmíněnou vadou, Nejvyšší soud, aniž se zabýval ostatními vytykanými vadami řízení, rozhodnutí odvolacího soudu a spolu s ním ze stejných důvodů i rozhodnutí soudu prvního stupně podle § 243b odst. 2 části věty za středníkem a odst. 3 o. s. ř. zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení (§ 243b odst. 3 věta druhá o. s. ř.).

V další fázi řízení při posuzování otázky jednání ve shodě odvolací soud nepřehlédne ani to, že v důsledku svého hlasování na valných hromadách se Ing. F. Š. a Ing. J. R., MBA, stali předsedou a místopředsedou představenstva společnosti.

Právní názor Nejvyššího soudu je pro odvolací soud, jakož i pro soud prvního stupně závazný (§ 243d odst. 1 věta první o. s. ř. a § 226 odst. 1 o. s. ř.). V novém rozhodnutí soud prvního stupně znovu rozhodne i o nákladech řízení, včetně nákladů řízení dovolacího (§ 243d odst. 1 věta druhá o. s. ř.).

Rozhodné znění občanského soudního řádu pro dovolací řízení (do 31. prosince 2012) se podává z bodu 7 článku II. zákona č. [404/2012](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

zdroj: www.nsoud.cz

Právní věta - redakce.

Další články:

- [Majetková podstata \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhrada škody \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předběžné opatření](#)
- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Pracovní doba](#)
- [Exekuce](#)
- [Důkazní břemeno](#)

- [Dokazování, neúčinnost právního jednání](#)
- [Katastr nemovitostí](#)
- [Náhrada za ztrátu na výdělku \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)